

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вчена рада

ДВНЗ «Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника»

Протокол від «30» 08 2016 р. № 7

Голова Вченої ради

І.Є. Цепенда

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»
ДРУГИЙ (МАГІСТЕРСЬКИЙ) РІВЕНЬ**

Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	205 Лісове господарство
Спеціалізація	Лісове господарство
Кваліфікація	«Професіонал лісового господарства»

ВНЕСЕНО

Кафедра лісознавства

Протокол від «27» 06 2016 № 11

Завідувач кафедри

Олійник В.С.

ПРОЕКТНА ГРУПА

Керівник (гарант)

Шпарик Ю.С.
(д.с.-г.н., с.н.с.)

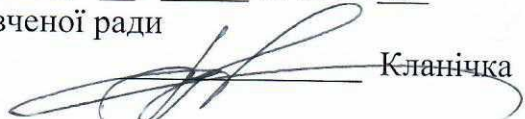
ПОГОДЖЕНО

Вченою радою

Факультету природничих наук

Протокол від «30» 06 2016 № 10

Голова вченої ради

Кланічка В.М.

Члени групи:

Яцик Р.М.

(к.с.-г.н., доц.)

Вітер Р.М.

(к.с.-г.н., доц.)

НАДАНО ЧИННОСТІ

Наказ ректора від «31» 08 2016 р. № 190/06-05с

ВВЕДЕНО У ДІЮ з «01» 09 2016 р.

Навчально-методичний відділ

Начальник Запукхляк Р.І.

м. Івано-Франківськ, 2016

Освітньо-професійна програма

<i>Магістр лісового господарства</i>	
Обов'язковий блок	
<i>Тип диплому та обсяг програми</i>	Диплом магістра, 90 кредитів ЄКТС
<i>Вищий навчальний заклад</i>	ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», факультет природничих наук, кафедра лісознавства
<i>Рівень програми</i>	НРК – 7 рівень, FQ – ENEA – перший цикл, QF-LLL – 7 рівень
A	Мета (цілі) освітньої програми: підготовка висококваліфікованих фахівців в галузі лісового господарства, що володіють знаннями з теоретичних основ та практичних методів ведення лісового господарства, з основних проблем у веденні лісового господарства, методами проведення наукових досліджень в галузі, знають способи організації лісового та лісомисливського господарства на підприємствах різного призначення і форм власності, вміють обґрунтовувати і готувати поточні і перспективні плани з ведення лісового господарства, а також – базові фінансові документи та звіти.
B	Характеристика програми
1	Назва галузі знань та спеціальності 20 Аграрні науки та продовольство. 205 Лісове господарство
2	Фокус програми: Загальна. Акцент на формуванні професійних здібностей щодо самоорганізації та вмінні самонавчатись, на розвитку аналітичного мислення, на здатності: приймати обґрунтовані адміністративні рішення, здійснювати оцінювання ринку готової продукції засобами сучасних інформаційних технологій, організувати роботи із моніторингу і сертифікації лісів, підбирати відповідні до типів лісу і типів деревостану лісівничі заходи, готувати базові фінансові та адміністративні документи і подавати звіти, розробляти науково-обґрунтовані прогнози і пропозиції з оптимального використання земель лісогосподарського призначення, складати програми досліджень екологічних, економічних та соціальних функцій лісу за різних умов лісогосподарського їх використання
3	Орієнтація програми Дослідницька. Акцент на ідентифікації проблем з ведення лісового господарства та на підборі заходів з їх вирішення
4	Особливості програми Міждисциплінарна та багатопрофільна підготовка фахівців з лісознавства та ведення лісового господарства
C	Складові професійної компетентності
	<i>Управлінська (C1)</i> – здатність і готовність спрямовувати дії на розв'язання складних виробничих завдань і проблем у сфері управління підприємствами лісового господарства
	<i>Дослідницька (C2)</i> – здатність застосовувати теорію і методологію наукових досліджень; розуміння етапів реалізації системного аналізу при вивченні процесів і явищ в лісових екосистемах; вміння та навички використовувати системний підхід у лісівничій науці; вміння створювати моделі вирощування лісових

	деревостанів, розуміння принципів закладки дослідних об'єктів; здатність робити аналітичні огляди наукової літератури і готувати наукові публікації та науково-технічні звіти за результатами виконаних досліджень; розуміння шляхів їх впровадження у виробництво
	Проектно-технологічна (С3) – здатність до створення програм вирощування лісів в різних типах лісу; вміння розробляти та реалізовувати технологічні проекти для виробництва високоякісної продукції лісового господарства з врахуванням особливостей ґрунтового покриву та економічної ефективності підприємств; розуміння підходів до проектування лісгосподарських заходів та етапів їх впровадження; уміння проводити пошук та консультації з питань інноваційних технологій у сфері лісового господарства
	Організаційна (С4) – здатність до підготовки бізнес-проектів з врахуванням організаційних можливостей підприємств лісового господарства; розуміння соціально-економічної суті підприємництва та його складових; уміння налагоджувати систему фінансового обслуговування на підприємстві; здатність до пошуку надійних капіталовкладень; розуміння заходів з використання біржових операцій для забезпечення страхування цінкових ризиків, які пов'язані з вирощуванням і реалізацією лісгосподарської продукції; уміння визначати показники економічної ефективності роботи підприємств лісового господарства, розробляти і реалізовувати організаційні заходи для її підвищення
	Консультативна (С5) – здатність на основі набутих знань і розуміння принципів ведення лісового господарства надавати споживачам і виробникам лісопродукції дорадчі послуги з використанням сучасних інформаційних технологій
	Контрольна (С6) – здатність і готовність здійснювати перевірку достовірності фактів, інформаційних повідомлень та адекватності моделей сучасного стану та розвитку лісового господарства
	Комунікативна (С7) – здатність використовувати в професійній діяльності усне та писемне мовлення державною та іноземними мовами
D	Результати навчання
1	Здатність до планування, організації і проведення науково-дослідної роботи у лісгосподарській галузі. Уміння працювати з науковою літературою і відомчими матеріалами, проводити лісівничі дослідження, здійснювати їх аналіз та висвітлювати результати у джерелах інформації.
2	Здатність до аналізу і систематизації інформації проблем національної і регіональної лісової політики України та уміння визначення її ефективності і пріоритетних шляхів розвитку з урахуванням досвіду зарубіжних країн.
3	Уміння запроваджувати заходи з охорони праці на підприємствах лісового господарства та визначати проблеми цього виду діяльності з метою попередження аварійних ситуацій (С3, С4, С5)
4	Здатність аналізу і вирішення проблемних лісгосподарських питань та застосування своїх знань і умінь у виробничних умовах. Уміння організовувати ефективну структуру виробничих підрозділів, вдосконалення технологічних процесів та контролювання управлінських рішень.
5	Здатність вести лісову документацію. Знання та розуміння професійної діяльності та фахового ділоцинства. Уміння організувати ефективну систему документації на підприємстві та контролювання її провадження, виконання та збереження.
6	Здатність до оцінювання лісівничо-екологічних наслідків ведення лісового господарства у різних лісорослинних умовах України та уміння й удосконалення на зонально-типологічній основі із врахуванням функціонального призначення й стану лісів.

7	Здатність організувати виконання виробничих процесів у лісовому господарстві, зокрема – проведення лісогосподарських заходів, розраховувати та обґрунтовувати обсяги раціонального використання лісових ресурсів, складати проекти штатного розпису та кошторису підприємств в залежності від фінансування, використовувати сучасні методи організації лісогосподарських робіт.
8	Уміння використовувати сучасні інформаційні технології для ведення лісового господарства, розуміння критеріїв підбору інформаційних технологій, які потрібні для вирішення актуальних лісогосподарських завдань, здатність розрізняти потрібні в лісовому господарстві комп'ютерні програми та обладнання.
9	Здатність планувати виконання виробничих процесів у лісовому господарстві, організувати ведення господарства, розраховувати та обґрунтовувати обсяги неперервного і раціонального використання лісових ресурсів, складати проекти рубок лісу та його відновлення, оперативно використовувати сучасні методи проектування основних лісогосподарських робіт.
10	Здатність проводити аналіз стану ведення лісового господарства для ідентифікації найбільш суттєвих проблем, уміння знаходити та аналізувати наукову літературу з цих проблем, підбирати дослідні об'єкти і проводити на них дослідження, аналізувати отримані матеріали, формувати текст магістерської роботи, обґрунтовувати та робити висновки і пропозиції.
11	Розуміння суті атестації та здатність обґрунтовувати та презентувати зроблені в магістерській роботі висновки і пропозиції.
12	Уміння оцінювати потребу і можливість в проведенні сертифікації лісів за різними схемами, готувати необхідні для сертифікації документи, здатність до співпраці з аудитором.
13	Здатність оцінювання поліфункціональної ролі гірських лісів і їх змін під впливом ведення господарства. Уміння визначити оптимальні лісогосподарські заходи щодо підвищення продуктивності, стійкості і захисних властивостей лісу на висотно-типологічній основі.
14	Здатність здійснювати розробку, верифікацію й інтерпретацію основних математичних моделей, які застосовуються у наукових дослідженнях і лісогосподарській практиці.
15	Уміння проводити оцінювання перспектив ведення мисливського господарства, організувати роботу і розробляти заходи для покращення його ефективності.
16	Здатність проектувати мережу моніторингу лісів, розробляти заходи з його проведення, робити висновки щодо стану і динаміки лісових екосистем та презентувати їх для зацікавлених сторін.
16	Уміння підбирати дані дистанційного зондування Землі для вирішення проблем лісового господарства, визначати необхідні показники лісів за цими даними та робити відповідні висновки і пропозиції.
18	Здатність визначати ресурси їстівних грибів на підприємстві та організувати роботу з їх реалізації.
19	Уміння володіти методами лісівничих геоботанічних досліджень та статистичної обробки їх результатів. Здатність давати геоботанічну оцінку різним категоріям лісових площ і розробляти заходи для покращення їх ефективності.
20	Знання основ організації лісового господарства. Уміння складати оцінку лісових площ та здійснювати їх облік.
E	<i>Перелік навчальних дисциплін та їх анотації**</i>
1. Цикл загальної підготовки	
1.1. Обов'язкові дисципліни	

		Кредити ЄКТС	Семестр
O1	Методологія та організація наукових досліджень	6	1
O2	Лісова політика	6	3
O3	Охорона праці в галузі	1	2
1.2. Вибіркові дисципліни			
<i>1.2.1. Дисципліни за вибором ВНЗ</i>			
<i>1.2.2. Дисципліни вільного вибору студента</i>			
B1	Лісоуправління	3	1
B2	Лісове діловодство	3	3
2. Цикл професійної підготовки			
2.1. Обов'язкові дисципліни			
<i>2.1.1. Теоретична підготовка</i>			
O4	Регіональне лісівництво	6	1, 2
O5	Організація та планування лісгосподарського виробництва	9	1, 2, 3
O6	Сучасні інформаційні технології в лісовому господарстві	3	1
<i>2.1.2. Практична підготовка</i>			
П1	Виробнича практика	12	2-3
П2	Підготовка магістерської роботи	15	1-3
П3	Атестація	3	3
2.2. Вибіркові дисципліни			
<i>2.2.1. Дисципліни за вибором ВНЗ</i>			
B3	Сертифікація лісів	6	2, 3
<i>2.2.2. Дисципліни вільного вибору студента</i>			
<i>Спеціалізація: Прикладне лісівництво</i>			
B4	Гірське лісівництво	6	1, 2
B5	Модельовання продуктивності лісів	3	3
B6	Лісомисливське господарство	6	1, 2
B7	Моніторинг лісів	3	1
<i>Спеціалізація: Побічне користування лісом</i>			
B4	Аерокосмічні методи в лісовому господарстві	6	1, 2
B5	Прикладна мікологія	3	3
B6	Лісова геоботаніка	6	1, 2
B7	Лісовий кадастр	3	1
F	Матриця зв'язків між навчальними дисциплінами (модулями) результатами навчання (компетентностями)		
	Матриця зв'язків подається в окремій таблиці (таблиця 1)		
G	Форми організації ат технології навчання		
	<ul style="list-style-type: none"> • організаційні форми: колективне та інтегративне навчання тощо • технології навчання: пасивні (пояснювально-ілюстративні); активні (проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні саморозвиваючі, позиційне та контекстне навчання, технологія співпраці) тощо. 		
H	Форми та методи оцінювання результатів навчання		
	– види контролю: поточний, тематичний, періодичний, підсумковий, самоконтроль		

Система методів оцінювання складається із трьох видів контролю: поточного та підсумкового.

Поточний контроль включає:

- тестування – така форма контролю дозволяє перевірити підготовку студентів до кожного заняття; проводиться регулярно на вибірковій основі;
- творчі завдання – проводиться з метою формування вмінь і навичок у студентів практичного спрямування, формування сучасного наукового мислення, вміння приймати відповідальні та ефективні рішення;
- самостійна робота – така форма контролю дозволяє виявити вміння чітко, логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання, вміння працювати самостійно;
- індивідуальна науково-дослідна робота студентів (презентації дослідно-проектних робіт, звіти про розробку комплексних консультативних проектів, звіти про практику, письмові есе, контрольні роботи, курсові роботи) – проводиться протягом семестру з метою отримання практичних навичок та умінь щодо використання та опрацювання наукових джерел, написання статей, тез, оформлення звітів, розробка презентаційного матеріалу, використання теоретичних та емпіричних методів дослідження.

Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту/ заліку (за сумою накопичених протягом вивчення дисципліни балів), який спрямований на перевірку знань студентів.

Протягом вивчення дисципліни студент зобов'язаний:

- систематично відвідувати заняття;
  - вести конспекти лекцій і семінарських занять;
  - приймати активну участь в роботі на лабораторно-практичних заняттях;
  - виконувати тестові завдання;
  - виконувати індивідуальні семестрові завдання.
- форми контролю: усне та письмове опитування, тестовий контроль, захист індивідуальних робіт, доповіді на семінарських заняттях, есе, підсумкова атестація – захист магістерської роботи.
- оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за чотирибальною шкалою – (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно з можливістю повторного складання”, “незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни”) і вербальною – (“зараховано”, “не зараховано з можливістю повторного складання” та “не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни”).

Рекомендований блок

J *Вимоги до вступу та продовження навчання в аспірантурі або праця за фахом у поєднанні з аспірантурою*

зарахування на основі освітнього ступеня “Бакалавр” за спеціальністю 205 Лісове господарство для здобуття освітнього ступеня “Магістр” за спеціальністю 205 Лісове господарство здійснюється за результатами фахових вступних випробування, а для осіб, які здобули бакалавра, спеціаліста і магістра за не спорідненою спеціальністю, за умови успішного проходження додаткового і фахових вступних випробувань

K *Підтримка студентів (система тьютерства, грантів тощо)*

Система кураторства академічних груп, програми обміну та академічної мобільності студентів

L *Соціально-економічне та інформаційно-технологічне забезпечення освітнього процесу*

Стипендіальне забезпечення, забезпечення гуртожитком, соціальна

	інфраструктура університету, надання консультацій щодо працевлаштування, допомога у вирішенні проблемних ситуацій	
	Підтримка студентів з особливими потребами, медичні та консультаційні послуги, профорієнтаційні послуги	
	Інформаційний пакет спеціальності	
	Бібліотека: –ознайомлення з правилами користування бібліотекою, використання онлайн-ресурсів та баз даних; – інформаційне забезпечення студентів, які працюють над проектами та дипломами; – консультування працівниками бібліотеки	
	Навчальні ресурси: - довгострокові і короткострокові позики книг, доступ до онлайн-ресурсів, міжбібліотечні позики, відеотека; - продовження терміну позики та бронювання книг онлайн; - доступ до електронних журналів; - доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу; - доступ до електронного навчального середовища Moodle; - технологічне і матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу	
	Академічна підтримка – консультації з вибору програми, окремих вибіркових дисциплін, проектування індивідуальних навчальних траєкторій	
	Персональне консультування	
M	Працевлаштування та продовження освіти	
1	Працевлаштування	- дослідник з лісознавства; - фахівець лісогосподарського профілю; - провідний фахівець лісогосподарського профілю; - лісничий; - помічник лісничого; - головний фахівець (лісничий, природознавець); - керівник лісогосподарських підприємств; - консультант в галузі лісового господарства в органах державного управління і місцевого самоврядування; - експерт у банках з оцінки лісів та лісопродукції; - в системі карантинних служб і митного контролю України на посадах, які пов'язані з оцінкою лісів та лісопродукції; - в екологічних інспекціях і в системі охорони природи на посадах, які пов'язані з оцінкою лісів та лісопродукції.
2	Продовження освіти	Навчання за програмами: 8 рівня - НРК, третього циклу FQ – ENEA та 8 рівня QF-LLL
N	Механізм забезпечення внутрішньої якості освіти	
	Моніторинг та оцінювання якості викладання, навчання, системи оцінювання навчальних досягнень, навчальних планів та освітніх стандартів: –анкетування студентів щодо якості навчальних дисциплін; – щорічні звіти з моніторингу (включаючи огляди навчальних досягнень студентів); –періодичне оновлення освітньої програми; –програма підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу; –щорічне рейтингове оцінювання професорсько-викладацького складу; –періодичні аудиторські перевірки університету Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти;	

	<ul style="list-style-type: none"> – постійний моніторинг прогресу студентів; – перевірка процесу проведення підсумкового контролю спеціальними комісіями; – повторне оцінювання щонайменше 80 % робіт; – моніторинг статистики працевлаштування випускників
	<p>Комісії, відповідальні за моніторинг та оцінювання якості навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Комісія науково-методичної ради факультету з питань якості освітнього процесу; – Постійна комісія Вченої ради університету із забезпечення якості вищої освіти; – Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти
	<p>Забезпечення зворотного зв'язку студентів щодо якості викладання та їх навчального досвіду</p> <ul style="list-style-type: none"> – відповідальні особи кафедр по роботі з випускниками; – оцінювання якості викладання навчальних дисциплін студентами; – вихідне анкетування щодо якості програми; – неформальні зустрічі та соціальні контакти зі студентами; – участь студентів у проектуванні змісту освітніх програм
	<p>Пріоритети підвищення кваліфікації викладацького складу</p> <ul style="list-style-type: none"> – використання результатів наукових досліджень у навчальному процесі; – стажування за кордоном та співпраця із зарубіжними вищими навчальними закладами; – система рейтингового оцінювання професорсько-викладацького складу; – участь у міжнародних методичних і наукових семінарах, конференціях, симпозіумах; – висвітлення наукових і методичних результатів та досягнень у фахових міжнародних наукометричних виданнях; – навчання в аспірантурі та докторантурі; – відповідність рівня кваліфікації кандидатів на посади викладачів посадовим вимогам; – установлення мінімальних вимог до наукових здобутків кандидатів на посади викладачів.
	<p>Індикатори якості освітньої програми</p>
	<ul style="list-style-type: none"> – показник відсіву (відрахування) студентів за період навчання за програмою; – відгуки незалежних внутрішніх і зовнішніх експертів щодо якості програми; – рівень сформованості професійних компетенцій і важливих якостей особистості; – показник працевлаштування випускників за фахом; – акредитація освітньої програми незалежною міжнародною агенцією
	<p>При створенні цієї програми були використані такі джерела :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Закон України “Про вищу освіту” та інші нормативно-правові документи України в галузі вищої освіти; - Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації – http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf. - Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.15, № 266 - Концепція і стратегія розвитку ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Гарант освітньо-професійної програми

Примітки:

*згідно з Переліком галузей знань та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.15, № 266);

** анотації навчальних дисциплін наведено у пояснювальній записці до навчального плану.

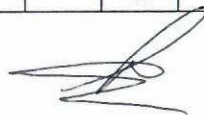
Ю.С. Шпарик

Таблиця 2 - Матриця зв'язків між навчальними дисциплінами

	Обов'язкові дисципліни						Практична підготовка			Дисципліни за вибором ВНЗ			Спеціалізація: Прикладне лісівництво				Спеціалізація: Побічне користування лісом			
	O1	O2	O3	O4	O5	O6	П1	П2	П3	В1	В2	В3	В4	В5	В6	В7	В4	В5	В6	В7
C1	X	X	X	X	X					X	X	X	X		X	X	X			X
C2	X			X	X	X	X	X		X			X	X		X		X	X	
C3	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X		X	X	X	X
C4	X	X	X	X	X		X			X	X	X	X		X	X		X		
C5	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X
C6		X	X		X					X			X		X	X	X	X		
C7	X			X	X	X	X	X	X	X		X		X	X	X		X	X	X
D1	X	X		X	X	X	X	X	X	X			X	X	X	X	X		X	
D2	X	X	X	X	X			X	X	X	X	X								X
D3			X		X		X	X		X	X	X			X	X		X		
D4	X	X	X	X	X		X	X		X	X	X	X		X		X	X		X
D5			X		X		X	X		X	X	X	X							X
D6	X			X		X		X					X	X	X				X	
D7		X	X	X	X		X	X		X	X	X	X	X	X		X		X	X
D8	X			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X		X		X	
D9			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			X		X	X		X
D10			X	X	X	X	X	X	X		X					X				
D11				X				X	X				X	X						X
D12	X	X	X	X	X	X	X			X	X	X	X			X	X			X
D13			X	X				X					X	X	X				X	
D14	X			X		X			X					X			X		X	
D15		X	X		X	X	X	X		X	X	X	X		X	X				X
D16	X		X		X	X		X				X							X	
D17						X			X							X	X		X	X
D18			X	X			X	X		X			X					X		X
D19	X																		X	
D20				X	X		X	X			X	X	X		X		X			X

Гарант освітньо-професійної програми:

д.с.-г.н., с.н.с. Шпарик Ю.С.